

Uchwała Nr XXV/301/2021

Rady Powiatu w Zamościu

z dnia 22 grudnia 2021 roku

w sprawie przyjęcia Powiatowego programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Zamojskim na lata 2022-2025

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz.920 z późn.zm.) oraz art. 6 ust.4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz. 1249) Rada Powiatu w Zamościu uchwała, co następuje:

§1

Przyjmuje się Powiatowy program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Zamojskim na lata 2022-2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Zamościu.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Rusztyński

Załącznik do
Uchwały Nr XXV/301/2021
Rady Powiatu w Zamościu
z dnia 22.12.2021r.

**POWIATOWY PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB
STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE
W POWIECIE ZAMOJSKIM
na lata 2022-2025**

Szczebrzeszyn, 2021

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp	3
I. Podstawa prawna	3
II. Założenia ogólne Programu	4
III. Adresaci Programu	4
IV. Zasady uczestnictwa w Programie	5
V. Realizatorzy Programu	5
VI. Cel Programu	6
VII. Harmonogram zadań i formy jego realizacji	6
VIII. Monitoring i ewaluacja	7
IX. Zasady finansowania Programu	8
X. Czas realizacji Programu	8
XI. Kryteria ukończenia Programu	9
XII. Sprawozdawczość Programu	9

Wstęp

Program jest częścią systemu działań skierowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i uzupełnienie różnych form administracyjno – prawnych, podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie – zgodnie z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 wskazano, że celem realizacji tego Programu jest dokonanie zmian wzorców zachowań u osób stosujących przemoc w rodzinie.

Opracowanie i realizacja niniejszego Programu jest założeniem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie zamojskim na lata 2022- 2025. Stanowi on uzupełnienie do Programu Oddziaływań Korekcyjno- Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w powiecie zamojskim na lata 2022-2025.

Dla zwiększenia skuteczności działań korekcyjno-edukacyjnych wskazana jest dalsza praca z wybranymi uczestnikami poprzez zapewnienie im większej ilości czasu pracy z psychologiem zarówno indywidualnie jak i w grupie wsparcia.

I. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz.1249)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268);
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021r. poz. 534 z późn.zm.);
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.);
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. 2011 Nr 50, poz. 259).

Program skorelowany jest z następującymi Programami:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021.
2. Powiatowym programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie zamojskim na lata 2022- 2025.
3. Powiatowym programem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie zamojskim na lata 2022-2025.

II. Założenia ogólne Programu

Wdrożenie uczestnikom Programu racjonalnych form rozwiązywania konfliktów, regulacji emocji, myślenia i reakcji, które pozwolą na pozytywne rozwiązywanie sytuacji trudnych, bez stosowania przemocy.

1. Program będzie realizowany przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.
2. Spotkania będą się odbywały w pomieszczeniu wynajmowanym, poza siedzibą Ośrodka.
3. W każdym roku kalendarzowym będzie realizowana jedna edycja Programu, uzupełniająco do programu korekcyjno – edukacyjnego, po jego zakończeniu.
4. Uczestnicy będą kwalifikowani do Programu w ramach indywidualnych spotkań z prowadzącym, a także w odniesieniu do programu korekcyjno– edukacyjnego, w zależności od potrzeb dopełnienia terapii. Warunkiem przyjęcia jest podpisanie kontraktu, w którym uczestnik zaakceptuje reguły uczestnictwa w Programie i zobowiąże się do przestrzegania zasad współżycia społecznego oraz rozpocznie udział w spotkaniach indywidualnych.
5. Zajęcia psychologiczno – terapeutyczne (indywidualne i grupowe) odbywać się będą 1 raz w tygodniu, po 2 godziny.

III. Adresaci Programu

Program adresowany jest do osób stosujących przemoc w rodzinie, u których istnieje potrzeba realizacji pogłębionych działań terapeutycznych lub psychologicznych, a uczestnictwo w „Powiatowym Programie Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w powiecie zamojskim na lata 2022-2025” okazało się niewystarczające. Osoby zostaną wytypowane przez prowadzących na podstawie diagnozy zaistniałej podczas trwania zajęć.

Uczestnikiem programu nie może zostać:

1. Osoba z poważnymi zaburzeniami osobowości.
2. Osoba z zaburzeniami psychicznymi.
3. Osoba uzależniona od alkoholu i narkotyków, która nie przeszła lub nie podjęła terapii uzależnień.

IV. Zasady uczestnictwa w Programie

W czasie trwania Programu uczestnicy powinni zobowiązać się do przestrzegania następujących reguł uczestnictwa:

1. deklaracja udziału w Programie i uczestnictwo w zajęciach,
2. informowanie o planowanych nieobecnościach,
3. zaniechanie stosowania przemocy w kontaktach z członkami rodziny,
4. poszanowanie zasady współżycia społecznego,
5. wyrażenie zgody na badanie ewaluacyjne na zakończenie Programu i badania monitorujące w trakcie trwania Programu oraz po jego zakończeniu przez 3 lata.

Nie przestrzeganie powyższych reguł oraz brak informacji i usprawiedliwienia o 3. nieobecnościach, może spowodować wykluczenie osoby z uczestnictwa w Programie. Uczestnicy Programu podpisując kontrakt zobowiązują się do przestrzegania zasad w nim zawartych.

V. Realizatorzy Programu

1. Podmioty, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej /na zasadach określonych w art. 25 ust. 4/.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu, jako jednostka nadzorująca prawidłową realizację Programu we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie /Sądem Rejonowym, Policją, Ośrodkami Pomocy Społecznej/.
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.
4. Zajęcia będą prowadzone przez jedną osobę, psychologa lub terapeutę z wyższym wykształceniem, która ukończyła specjalistyczne przeszkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz praktycznych metod oddziaływań psychologicznych i posiada doświadczenie w prowadzeniu zajęć psychologiczno – terapeutycznych oraz pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie.

Specjaliści będą spełniać wymogi kwalifikacyjne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług

świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne.

VI. Cel Programu

Cel główny:

Wprowadzenie zmiany wzorców zachowań u osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Zdobyć oraz/lub pogłębić przez Uczestników posiadaną wiedzę, w celu powstrzymania się od zachowań przemocowych;
2. Poprawa zaburzonych przez przemoc relacji z najbliższymi;
3. Zwiększenie umiejętności społecznych;
4. Utrwalenie wyuczonych, pozytywnych zmian u absolwentów grupy korekcyjno-edukacyjnej.

VII. Harmonogram zadań i formy jego realizacji

1. Rekrutacja osób chętnych do programu spośród absolwentów grupy korekcyjno-edukacyjnej (grupa do 5 osób).
2. Realizacja zajęć grupowych Programu psychologiczno-terapeutycznego.
3. Realizacja spotkań indywidualnych Programu.

Obszary oddziaływań terapeutycznych:

- relacje małżeńskie/partnerskie
- relacje rodzinne
- elementy Treningu Zastępowania Agresji
- powrót do życia społecznego po odbyciu kary pozbawienia wolności
- kształtowanie umiejętności psychospołecznych (asertywność, rozpoznawanie i wyrażanie potrzeb i uczuć, radzenie sobie ze stresem).

Zakres tematyczny

Zajęcia grupowe dla uczestników programu. Proponowana tematyka zajęć:

- Jak zmotywować się do zmiany i utrzymać motywację?
- Wprowadzenie elementów Transteoretycznego Modelu Zmiany – precyzyjne określenie na jakim etapie jestem i co dalej?
- Omówienie znaczenia indywidualnych zasobów w pozytywnej zmianie zachowania, spostrzegania oraz radzenia sobie ze stresem. Analiza zasobów indywidualnych.

- Elementy ART (TZA) – Trening Kontroli Złości
- Jak mówić żeby inni mnie rozumieli – asertywność, otwarte wyrażanie uczuć i potrzeb (trening).

Tematyka zajęć może ulec zmianie w zależności od potrzeb grupy.

Przewiduje się 5 zajęć dla jednej grupy uczestników (grupa licząca maksymalnie do 5 osób). Zajęcia odbywać się będą raz w tygodniu w wymiarze 2 godzin dydaktycznych.

Przewidziano indywidualne spotkania psychologiczno-terapeutyczne w wymiarze do 10 godzin dla każdego uczestnika programu.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Przeprowadzony program ukończony zostanie poprzez przeprowadzenie ewaluacji skuteczności wśród uczestników. Przebieg procesu i jego efekty wobec osób objętych programem, objęte są monitoringiem w trakcie trwania Programu i 3 lata po jego ukończeniu.

Metody ewaluacji i monitoringu:

1. ankieta,
2. obserwacja,
3. rozmowa,
4. wywiad swobodny nieustrukturyzowany.

Ewaluacja jest przeprowadzana na etapie wstępnym, w trakcie realizacji oraz po zakończeniu Programu poprzez wypełnienie ankiety ewaluacyjnej. Kryteria ewaluacyjne obejmują m.in. zgodność zawartości merytorycznej Programu z założonymi celami, osiągnięcie założonych celów, oczekiwań uczestników, efektywność Programu.

Wskaźniki oceny Programu:

1. Liczba osób, która rozpoczęła Program:
  - a) z własnej woli;
  - b) w związku z wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty”;
  - c) z innych powodów.
2. Liczba osób, które ukończyły Program.

Osoba zgłaszająca się do programu wyraża zgodę na monitoring sytuacji rodzinnej w czasie trwania Programu oraz po jego ukończeniu. Zgoda uzyskiwana jest przez podmiot realizujący przed rozpoczęciem działań, lub pobierana przez podmiot kierujący i przekazywana podmiotowi realizującemu.

Monitoring prowadzony jest poprzez następujące działania:

- bezpośredni kontakt z uczestnikiem Programu
- kontakt z pracownikami socjalnymi, asystentem rodziny
- kontakt z członkami zespołu interdyscyplinarnego / grupy roboczej
- kontakt z Policją, w celu uzyskania informacji na temat zgłoszeń przemocy w rodzinie lub ich braku
- wymiana informacji z kuratorem zawodowym lub społecznym na temat osoby biorącej udział w Programie.

Wskaźnik Skuteczności Programu – wyrażany jako liczba osób, które po realizacji Programu, z dniem sporządzenia raportu, nie wróciły do stosowania zachowań przemocowych. Raport opracowywany na bazie przeprowadzonych ankiet przekazywany będzie corocznie do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

Raport zawiera:

- opis działań,
- zastosowaną procedurę ewaluacyjną,
- informację o liczbie uczestników programu, którzy rozpoczęli i ukończyli uczestnictwo w Programie,
- uzyskane wyniki,
- wnioski.

Wnioski z działań monitorujących i ewaluacyjnych zostaną wykorzystane do przyszłego doskonalenia metod programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Działania ewaluacyjne oraz monitorujące są dokumentowane na piśmie.

IX. Zasady finansowania Programu

Środki na realizację w/w zadań pozyskane zostaną z budżetu państwa.

X. Czas realizacji Programu

Program realizowany będzie w latach 2022- 2025, pierwsza edycja programu rozpocznie się w roku następującym po zakończeniu edycji „Powiatowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie zamojskim na lata 2022- 2025”.

Jeden cykl Programu obejmuje pracę z grupą do 5 osób oraz pracę indywidualną z osobami które brały udział w „Powiatowym programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie zamojskim na lata 2022- 2025”.

Oddziaływania grupowe oraz spotkania indywidualne z uczestnikami mają charakter zamknięty. Zajęcia oraz spotkania indywidualne odbywają się raz w tygodniu przez 3 miesiące. Udział w Programie jest bezpłatny. Szczegółowy czas realizacji spotkań będzie określany w porozumieniu specjalistów z uczestnikami Programu.

XI. Kryteria ukończenia Programu

1. Obecność na minimum 50% czasu zajęć.
2. Powstrzymanie się uczestników programu od stosowania przemocy na czas realizacji programu.
3. Powstrzymanie od spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych przed spotkaniami oraz na czas ich trwania.
4. Zaakceptowanie faktu, że uczestnik został zgłoszony do programu jako osoba podejrzana o stosowanie przemocy.
5. Umiejętność wdrożenia poznanych technik i umiejętności.
6. Aktywne zaangażowanie w czasie spotkań.

XII. Sprawozdawczość Programu

Informacje o realizacji Programu zostaną przedstawiane Radzie Powiatu w Zamościu w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.